

PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

SPECJALNEGO OŚRODKA

SZKOLNO – WYCHOWAWCZEGO NR 1

W GNIEŹNIE

Rok szkolny 2023/24

Wstęp

Program Wychowawczo - Profilaktyczny SOSW nr 1 w Gnieźnie powstał w oparciu o doświadczenia wynikające z wcześniej realizowanych w placówce programów: wychowawczego i profilaktyki.

Adresowany jest do uczniów Szkoły Podstawowej, Szkoły Przysposabiającej do Pracy oraz wszystkich nauczycieli w szkole, nauczycieli w grupach wychowawczych, pracowników szkoły i rodziców. Ma on pomóc w aktywnym przeciwdziałaniu zachowaniom niepożądanym wśród uczniów, przyczynić się do ich maksymalnego rozwoju, do troski o zdrowie oraz eliminowania zagrożeń.

Treści, zakres i metody programu są dostosowane do możliwości i potrzeb uczniów z niepełnosprawnością intelektualną oraz z współistniejącymi sprzężeniami.

Działania realizowane w ramach programu dotyczą zarówno uczniów jak i osób odpowiedzialnych za nich: rodziców, opiekunów prawnych, nauczycieli, wychowawców, pracowników szkoły, pielęgniarki, pedagoga szkolnego, psychologa.

Za przebieg i realizację programu odpowiedzialni są dyrektorzy placówki, nauczyciele w szkole i grupach wychowawczych. Kadra pedagogiczna realizuje program we współpracy z innymi pracownikami szkoły i instytucjami wspomagającymi w zakresie realizacji procesu opiekuńczo - wychowawczego oraz rodzicami i prawnymi opiekunami dzieci.

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024:

- 1.Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
- 2.Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- 3.Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
- 4.Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
- 5.Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
- 6.Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
- 7..Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
- 8.Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Analiza przeprowadzonej diagnozy pedagogicznej

Zespół nauczycieli do spraw Programu wychowawczego i Programu profilaktyki skonstruował i przeprowadził ankiety. Jedną dla nauczycieli w szkole drugą dla nauczycieli grup wychowawczych.

Celem ankiet była - **Diagnoza w zakresie czynników chroniących, czynników ryzyka oraz potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym.**

Czynniki chroniące to zasoby indywidualne jednostki oraz cechy środowiska, które kompensują bądź redukują wpływ czynników ryzyka, przyczyniając się do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia zachowań problemowych lub zminimalizowania stopnia ich intensywności (*Dzielska, Kowalewska, 2014, s. 147*). np.

- dobrowolne i chętne uczęszczanie dzieci do szkoły,
- ciągła opieka nad dziećmi przez nauczycieli oraz panie pomoce, poczucie bezpieczeństwa uczniów,
- mała społeczność szkolna i liczebność klas/zespołów,
- indywidualne podejście do uczniów/ uczestników zajęć, świadomość ich ograniczeń i umiejętności,
- przyjazna atmosfera, pozytywny klimat szkoły,
- akceptujące środowisko rówieśnicze będące na podobnym poziomie,
- wykwalifikowana i doświadczona w pracy w środowisku szkoły specjalnej kadra nauczycielska współpracująca ze sobą,
- dobre relacje nauczyciel-rodzic,
- wzajemny dobry przykład uczniów, wzajemne wsparcie,
- ostrożność, świadomość zagrożeń,
- kształtowanie właściwych wzorców w celu rozładowania napięć i ćwiczenie ich (utrwalanie),
- przeciwdziałanie przemocy w środowisku SOSW,
- działania podejmowane przez Szkołę, Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Czynniki ryzyka to właściwości indywidualne, cechy środowiska społecznego i efekty ich interakcji, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem powstania nieprawidłowości, zaburzeń, chorób lub przedwczesnej śmierci (*Ostaszewski, Rustecka-Krawczyk, Wojcik, 2009, s. 13*) np.

- bariery architektoniczne (w szczególności progi, schody na boisko),
- niska frekwencja niektórych uczniów,
- trudności wynikające z niepełnosprawności dzieci: mała komunikatywność, zachowania agresywne, częste chorowanie,
- uzależnienie uczniów/uczestników zajęć od osób trzecich,
- ograniczony kontakt z rówieśnikami w normie intelektualnej ,

- dysfunkcyjne środowiska rodzinnego.

Nauczyciele i wychowawcy wypełniając ankiety wykorzystali wiedzę uzyskaną drogą obserwacji, przeprowadzonych rozmów z rodzicami i innymi nauczycielami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, a także dzięki analizie zgromadzonej dokumentacji (arkusze spostrzeżeń, oceny opisowe, protokoły z posiedzeń zespołów do spraw Wielospecjalistycznej oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia).

Za sprzyjające codziennej pracy nauczyciele uznali:

- dbałość o bezpieczeństwo uczniów na wysokim poziomie,
- prawidłowy przepływ informacji pomiędzy pracownikami,
- bieżące oddziaływanie w sytuacjach trudnych,
- małe grupy klasowe,
- dobre relacje z rodzicami i opiekunami,
- indywidualne podejście do uczniów,
- profesjonalna opieka ze strony kadry nauczycieli i wychowawców a także całego personelu,
- wieloletnie doświadczenie w pracy w środowisku szkoły specjalnej,
- postawy nauczycieli i wychowawców,
- ostrożność, świadomość zagrożeń,
- stała opieka i współdziałanie osób dorosłych,
- dobry i bezpieczny klimat społeczny środowiska szkolnego,
- przeciwdziałanie przemocy w środowisku SOSW,
- poczucie bezpieczeństwa,
- zespoły WOPF-u.

Z analizy zebranych danych wynika że:

Za najważniejsze zagadnienie w pracy wychowawczo profilaktycznej na rok szkolny 2023/2024 nauczyciele nadal uważają przeciwdziałanie agresji, kolejne obszary dotyczą pracy z rodziną ucznia, propagowanie zdrowego stylu życia, wychowanie społeczne i obywatelskie, wychowanie proekologiczne, wychowanie religijno – etyczne.

Nauczyciele zwracają uwagę na zachowania wymagające szczególnej uwagi:

- brak zasad zdrowego trybu życia,
- agresja i autoagresja,
- nierozpoznanie zagrożeń oraz zagrożenia w najbliższym otoczeniu,
- stan schodów na boisku,
- bariery komunikacyjne

Powinniśmy udoskonalić również:

- konsekwencja w działaniach,
- regularne wpisy w dzienniku,
- szybkie reakcje na sytuacje trudne,
- dostosowanie boiska i pracowni do potrzeb naszych dzieci,
- rozwijanie i poszerzanie bazy pomocy dydaktycznych i rehabilitacyjnych,
- propagowanie zachowań chroniących własne zdrowie i życie,
- rozwijanie zachowań prospołecznych,
- współpraca między nauczycielami, rodzicami i paniami pomocami.

Także baza dydaktyczna wymaga wzbogacenia wg nauczycieli

- sprzęt multimedialny,
- wzbogacanie bazy AAC w celu „dotarcia” do większej liczby uczniów,
- udostępnienie do użytku Sali konferencyjnej,
- zagospodarowanie boiska,
- materiały do stymulacji dotykowej,
- komputery laptopy, sprzęt multimedialny,
- nowi ,młodzi pedagodzy,
- baza sportowa, tereny rekreacyjne.

Opierając się na analizach wyników ankiet przeprowadzonych wśród rodziców w latach 2010 – 2022 wynika, że rodzice w zakresie działalności wychowawczej placówki najbardziej oczekują działań w zakresie samoobsługi oraz zapobiegania agresji fizycznej i wulgaryzmem. Oczekiwania te można określić jako równorzędne.

Zestawienie wyników ankiet					
	2018/2019	2019/2020	2020/21	2021/22	2022/2023
Zapobieganie agresji fizycznej i wulgaryzmom	36%	38%	20%	45%	77%
Propagowanie zdrowego stylu życia	8%	15%	5%	14%	66%
Samoobsługa	40%	30%	30%	50%	n.o.
Stosowanie form grzecznościowych	8%	15%	20%	14%	n.o.

Na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród rodziców w styczniu 2023r. można powiedzieć, że według rodziców dzieci chętnie uczęszczają do szkoły i czują się w niej bezpiecznie, wyróżniają dobre relacje z nauczycielami, zgrane zespoły klasowe.. Rodzice zwracają uwagę na wciąż istniejące bariery architektoniczne , natomiast uznali za najważniejsze w pracy profilaktyczno -wychowawczej:

- przeciwdziałanie agresji – 77%
- propagowanie zdrowego stylu życia – 66%
- wychowanie społeczne i obywatelskie – 54%
- przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom – 45%
- wychowanie religijno – etyczne – 36%
- w rodzinie ucznia – 32%
- działania proekologiczne – 27%
- przeciwdziałanie epidemii -3%

Rodzice chcieliby również aby szkoła położyła większy nacisk na

- samodzielności dzieci
- rozważyć wprowadzenie dogoterapii, hipoterapii, ,wyjazdów, wycieczek
- przygotowanie ucznia na dana sytuację w szkole: chronienie przed agresywnymi uczniami...
- zwracanie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo dzieci- otwarte okna.
- większe zaangażowanie rodziców w życie szkoły
- zajęcia integrujące rodziców, uczniów i nauczycieli(czytanie bajek, aktywności fizyczne, warsztaty kreatywności)

Wartości uznawane przez rodziców i uczniów:

- akceptacja, życzliwość, opiekuńczość,
- otwartość na potrzeby innych
- uczciwość, sprawiedliwość, odwaga;
- zaufanie, tolerancja, pracowitość;
- poczucie własnej wartości, szacunek dla zdrowia i życia, troska o dobro wspólne;
- szacunek dla rodziny;
- patriotyzm w odniesieniu do miejsca zamieszkania, regionu, państwa;
- ochrona środowiska.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu Wychowawczo – Profilaktycznego SOSW nr 1 w Gnieźnie realizowane będą przede wszystkim w zespołach klasowych oraz podczas zajęć z zakresu rewalidacji (samoobsługa), podczas imprez w placówce, innowacji pedagogicznych, biblioterapii oraz w szczególnych przypadkach podczas indywidualnych zajęć z pedagogiem i psychologiem szkolnym.

Szczegółowy plan działań zawarty będzie w przygotowywanym we wrześniu każdego roku harmonogramie, a raz w roku w maju przeprowadzana będzie ewaluacja podjętych działań. W czerwcu Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców zostaną zapoznane z efektami przeprowadzonej ewaluacji.

Założenia ewaluacyjne:

Pierwszy etap

- przeprowadzenie dogłębnej analizy dokumentacji ucznia – wychowanka naszej szkoły, zapoznanie się ze wskazówkami do pracy zawartymi w orzeczeniu Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej, opiniami pedagoga, psychologa, a także analiza arkuszy spostrzeżeń;
- przeprowadzenie przez wychowawcę zespołu klasowego (grupy) diagnozy pedagogicznej pod kątem posiadanych przez ucznia umiejętności prospołecznych i deficytów w tym zakresie;
- analiza ankiet przeprowadzonych wśród wychowawców zarówno w szkole jak w grupach wychowawczych oraz rodziców, mająca na celu wyselekcjonowanie najtrudniejszych problemów wychowawczych w placówce.

Drugi etap

- uwzględnienie tematyki z zakresu wychowania i profilaktyki w planach edukacyjnych nauczycieli i nauczycieli grup wychowawczych uwzględniając indywidualne potrzeby uczniów przez wychowawcę.
- systematyczna współpraca oraz wymiana doświadczeń w trakcie realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego w placówce;
- zapoznanie członków Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców z wynikami analizy ankiet i wniosków do realizacji.

Trzeci etap

- realizacja założonych celów przez wychowawców , pedagoga szkolnego, psychologa przy współudziale rodziców, we współpracy z instytucjami wspierającymi proces opiekuńczo – wychowawczy:
- w maju w drugim roku realizacji programu nauczyciele wraz z pedagogiem szkolnym, psychologiem, nauczycielami rewalidacji indywidualnej dokonują wstępnej ewaluacji programu wychowawczo - profilaktycznego podczas spotkań wopfu w szkole, na Radach Pedagogicznych.
- ewaluacja przeprowadzona na podstawie obserwacji , rozmów, wywiadu, analiz ankiet, arkuszy spostrzeżeń i sprawozdań pedagoga, psychologa i nauczycieli prowadzących zajęcia terapeutyczne powinna ukazać pozytywne skutki wdrożenia programu wychowawczo - profilaktycznego oraz wskazać obszary, w których potrzebna jest jego kontynuacja lub modyfikacja w kolejnym cyklu.
- dwa razy w roku spotykają się wielospecjalistyczne zespoły oceny funkcjonowania ucznia dotyczące analizy problemów występujących u uczniów oraz postępów i sukcesów dydaktyczno-wychowawczych.
- co roku aktualizuje się harmonogram realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego.
- co dwa lata dokonuje się ewaluacji programu w oparciu o analizę dokumentacji (ankiety dla nauczycieli, sprawozdania nauczycieli prowadzących zajęcia terapeutyczne, sprawozdania psychologa i pedagoga, oceny opisowe wychowawców uczniów, którzy w sposób szczególny wyróżniali się zachowaniami agresywnymi.
- w czerwcu, w roku w którym przeprowadza się ewaluację, z jej wynikami zapoznawana jest Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.
- wyniki ewaluacji powinny dostarczyć danych odnośnie efektywności podjętych oddziaływań w dalszej realizacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego SOSW nr 1 w Gnieźnie .

Profil absolwenta SOSW nr 1 w Gnieźnie:

Program wychowawczo – profilaktyczny wspomaga i ostatecznie dąży do ukształtowania i wychowania absolwenta, na miarę swoich możliwości, aby:

- osiągnął wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin życia,
- stosował zdobytą wiedzę i umiejętności w życiu, zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi,
- komunikował się werbalnie i niewerbalnie,
- poznawał i akceptował siebie,
- był samodzielny i coraz bardziej odpowiedzialny za siebie na miarę swoich możliwości ,
- prezentował kulturę osobistą i trwale nawyki higieniczne,
- potrafił zachować odpowiednie relacje w stosunku do dorosłych i rówieśników,
- odznaczał się poczuciem sprawiedliwości, tolerancją i uczciwością,
- był wrażliwy społecznie,
- nie wyrażał zgody na przemoc i reagował na nią we właściwy sposób,
- potrafił pełnić role społeczne i brać aktywny udział w życiu rodziny, w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej,
- rozwijał swoje pasje i zainteresowania,
- dostrzegał prawidłowości zjawisk przyrody,
- znał podstawy ochrony środowiska i potrafił troszczyć się o nie,
- dbał o własne zdrowie i umiał bronić własnej intymności,
- miał szacunek dla dóbr kulturalnych,
- znał i szanował symbole narodowe i religijne.

Cele ogólne programu wychowawczo - profilaktycznego:

Celem głównym programu wychowawczo profilaktycznego jest przekazanie uczniom wiedzy, umiejętności i nawyków zmniejszających ich podatność na zagrożenia a tym samym umożliwienie im osiągnięcia celów edukacyjnych i rozwojowych na miarę ich indywidualnych możliwości. Kształtowanie u uczniów umiejętności i zdolności funkcjonowania w otaczającym świecie zgodnie z obowiązującymi normami społeczno- kulturowymi.

Cele szczegółowe programu wychowawczo - profilaktycznego:

- uczenie prawidłowych reakcji w sytuacji zagrożenia, oraz wyrabianie zdolności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i problemami,
- pomaganie uczniowi w zrozumieniu siebie, innych ludzi i otaczającego świata,
- wychowywanie w poczuciu własnej wartości, świadomości swoich zainteresowań i uzdolnień, pobudzanie aktywności własnej ucznia i jego ciekawości poznawania oraz motywowanie do dalszej edukacji,

- wypracowanie w jak najszerszym stopniu umiejętności samoobsługi, nawyków związanych z higieną i kulturą osobistą,
- wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności w zakresie zdrowego stylu życia oraz rozwijanie aktywności fizycznej poprzez uprawianie sportu i turystyki,
- kształtowanie umiejętności społecznych i utrwalanie zasady poprawnego funkcjonowania w grupie, aby przygotować ucznia na miarę jego możliwości do samodzielnego udziału w życiu społecznym,
- wdrażanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji dotyczących ochrony naturalnego środowiska człowieka,
- pokazywanie wpływów codziennych decyzji i wyborów na zjawiska zachodzące w najbliższym otoczeniu,
- zapoznanie z dziedzictwem kulturowym miejscowości, regionu, kraju,
- angażowanie rodziców do współuczestnictwa w procesie wychowawczym zespołu klasowego i grupy internackiej,
- podejmowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym,
- kształtowanie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy i umiejętności zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi,
- rozwijanie umiejętności porozumiewania się w sposób komunikatywny,
- wyrabianie postawy szacunku i akceptacji siebie,
- kształtowanie odpowiedzialnej postawy za własne czyny na miarę swoich możliwości,
- kształtowanie wartości takich jak: tolerancja, sprawiedliwość, uczciwość, wrażliwość na inne osoby oraz istoty żywe,
- przygotowywanie do pełnienia ról społecznych w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie zainteresowań,
- uwrażliwianie na piękno otaczającej przyrody,
- kształtowanie szacunku wobec kultury, symboli narodowych i religijnych,
- ograniczenie wśród uczniów SOSW nr 1 w Gnieźnie występowania zachowań agresywnych ,
- wskazywanie różnorodnych form aktywności, wymagających zgodnego współdziałania,
- uświadamianie uczniom, możliwości korzystania z pomocy innych (rodzice, nauczyciele, Policja, sąsiedzi itp...) i jak radzić sobie samemu w sytuacji zagrożenia.

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego SOSW nr 1 zawarte są w Indywidualnych Programach Edukacyjno –Terapeutycznych konstruowanych przez wychowawców, nauczycieli podczas planowania pracy na dany rok szkolny z zespołem klasowym, czy indywidualnej pracy z uczniem.

Treści programowe w zakresie profilaktyki:

1. Uczenie powszechnie akceptowanych wartości i norm społecznych.
 - poznanie zasad współżycia w grupie, zespole, środowisku,
 - uczenie odpowiedzialności za własne czyny i decyzje,
 - ukazywanie skutków zachowań odbiegających od norm społecznych i przeciwdziałanie im,
 - przeciwdziałanie objawom agresji, przemocy, wulgaryzmem, kłamstwom, kradzieżom, udziałowi w przestępstwach,

- wskazywanie dziecku osób mogących służyć jako autorytety i wzorów postępowania,
 - wyróżnianie i nagradzanie uczniów (wychowanków) , którzy wzorowo przestrzegają zasad współżycia społecznego.
2. Kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie.
- budowanie poczucia własnej wartości i wiary w samego siebie,
 - rozumienie i akceptowanie prawdy, że każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną, wartościową i wyjątkową,
 - uczenie ekspresji własnych uczuć, potrzeb, lęków, niepewności czy poczucia zagrożeń,
 - wskazywanie sukcesów możliwych do osiągnięcia w pracy nad sobą,
 - uczenie umiejętności odmawiania sobie i innym.
3. Praca terapeutyczna :
- terapia poprzez plastykę,
 - terapia poprzez muzykę,
 - terapię poprzez kontakt z przyrodą,
 - taniec z elementami choreoterapii,
 - praca w zakresie gospodarstwa domowego,
 - praca w ogródku,
 - biblioterapia,
 - propagowanie i uczenie aktywnego spędzania czasu w sposób powszechnie akceptowany: kino, teatr, muzea, wystawy, festyny itp.,
 - uprawianie aktywnego wypoczynku.
4. Rozpoznawanie zagrożeń:
- poznanie zasad bezpiecznego wypoczynku i spędzania wolnego czasu,
 - organizowanie spotkań szkolnych, internackich, klasowych i grupowych z osobami, które na co dzień pomagają dzieciom: pedagogiem szkolnym, psychologiem, lekarzem, kuratorem sądowym, policjantem.
5. Stała i systematyczna współpraca z rodziną:
- systematyczna aktualizacja wiedzy na temat sytuacji rodzinnej wychowanka i jego środowiska wychowawczego,
 - wspieranie uczniów z rodzin ubogich, niepełnych, przestępczych lub zagrożonych patologią ,
 - informowanie rodziców na bieżąco o zaistniałych problemach dziecka i pomoc w ich rozwiązywaniu,
 - uzgodnienie wspólnych działań wychowawczych.
6. Współpraca z organizacjami i instytucjami wspierającymi rodzinę:
- stała współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
 - współpraca z Sądem Rodzinnym w miarę potrzeb,
 - współpraca z policją w miarę potrzeb,
 - codzienna współpraca z pedagogiem szkolnym,

- systematyczna współpraca z psychologiem,
- nawiązywanie współpracy z innymi instytucjami w miarę zaistniałych potrzeb.

Treści wychowawcze zawarte w procesie edukacji:

Funkcjonowanie osobiste i społeczne:

- wyrabianie poczucia przynależności do rodziny, zespołu klasowego, grupy, rozwijanie umiejętności współdziałania, kształtowanie pozytywnych kontaktów społecznych, okazywanie szacunku i pomaganie uczniom oraz osobom pracującym w szkole, dbanie o swoją i cudzą własność,
- wdrażanie do samodzielności w zakresie samoobsługi, do dbania o własne zdrowie i higienę osobistą,
- przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym lokalnej społeczności,
- uwrażliwianie na piękno ziemi ojczystej, zabytków kultury i potrzebę ich ochrony,
- wdrażanie do poszanowania tradycji narodowych i religijnych.

Zajęcia kształtujące kreatywność:

- rozwijanie wrażliwości, ekspresji i zainteresowania muzyką,
- stymulowanie różnorodnych form aktywności muzycznej,
- rozwijanie indywidualnych uzdolnień,
- kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole,
- rozwijanie zainteresowań plastycznych i twórczej aktywności,
- przygotowanie do odbioru sztuki,
- rozwijanie poczucia estetyki,
- budzenie szacunku dla własnej twórczości, oraz aktywnego udziału w pracach zespołowych,
- wdrażanie do utrzymywania porządku w swoim miejscu pracy,
- wdrażanie do ekonomicznego gospodarowania materiałami,
- rozwijanie uzdolnień manualnych,
- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- kształtowanie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego.

Wychowanie fizyczne:

- kształcenie umiejętności współdziałania,
- wdrażanie do sportowej rywalizacji,

- zachęcanie do codziennej aktywności fizycznej,
- rozwijanie ogólnej koordynacji ruchowej,
- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas zajęć,
- kształtowanie zdolności motorycznych,
- wyzwalanie aktywności ruchowej realizując naturalną potrzebę ruchu
- kształtowanie postawy świadomego uczestniczenia uczniów w różnych imprezach sportowo-rekreacyjnych.

Religia:

- przygotowywanie do kultywowania świąt religijnych i okresów liturgicznych,
- uświadamianie potrzeby poszanowania miejsc kultu oraz symboli religijnych,
- kształcenie postawy życzliwości wobec rówieśników, szacunku dla drugiego człowieka,
- uświadamianie skutków popełniania dobrych i złych uczynków.

Przysposobienie do pracy:

- kształtowanie pozytywnego nastawienia pracy ,
- przyswajanie podstawowej wiedzy o pracy i poznawanie typowych sytuacji związanych z pracą,
- uczenie wykonywania różnych prac zgodnie z preferencjami i predyspozycjami,
- opanowanie podstawowych umiejętności i czynności,
- przygotowanie uczniów do prowadzenia gospodarstw domowego,
- rozumienie kwestii z związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy

Zajęcia rozwijające komunikowanie się:

- wzmocnianie motywacji do aktywności komunikacyjnej,
- rozwijanie umiejętności słuchania, wypowiedania się, zadawania pytań, prowadzenia dialogu,
- rozwijanie umiejętności stosowania zwrotów grzecznościowych,
- uczenie się rozwiązywania problemów i zachowań w sytuacjach konfliktowych,
- rozwijanie zachowań asertywnych,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się w sposób pozawerbalny,
- doskonalenie umiejętności posługiwania się sprzętem lub oprogramowaniem wspomagającym komunikację,
- rozwijanie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami,

Treści nauczania, programu wychowawczo – profilaktycznego współtworzą całość realizowaną przez wszystkich nauczycieli.

Zadania wychowawcze:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz pozyskania przez uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w profilu absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do najważniejszych wartości w życiu,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych,
- budowanie spójnego systemu wartości we współpracy z rodzicami, opiekunami,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli, wychowanków i wychowawców i rodziców ,
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce,
- wdrażanie działań mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,
- wychowanie religijno – etyczne.

Zadania profilaktyczne:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom kształtować własną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie z nimi.

Zadania wychowawczo - profilaktyczne placówki są systematycznie planowane, wdrażane oraz konsultowane z rodzicami, nauczycielami i uczniami. Zadania wychowawczo - profilaktyczne zawarte w Indywidualnych Programach Edukacyjno - Terapeutycznych realizowane są w zespołach klasowych podczas zajęć lekcyjnych, rewalidacji indywidualnej, zajęć popołudniowych w grupach wychowawczych.

Przeprowadzane innowacje pedagogiczne zawierają zadania z zakresu wychowania i profilaktyki i realizowane są podczas zajęć wyznaczonych w harmonogramie innowacji z określoną grupą uczniów. Odbywające się uroczystości i imprezy szkolne są konstruowane tak, by realizowały założenia programu wychowawczo profilaktycznego placówki. Również codzienna praca psychologa i pedagoga szkolnego ma na celu ich realizację.

Program Wychowawczo-- Profilaktyczny realizowany jest na zajęciach edukacyjnych , rewalidacyjnych, opiekuńczo- wychowawczych oraz dodatkowo podczas realizacji:

1/Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka

Celem organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci ma być pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Zadaniem zespołu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, jest: ustalenie, na podstawie diagnozy funkcjonowania dziecka zawartej w opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, kierunków i harmonogramu działań w zakresie wczesnego wspomagania i wsparcia rodziny dziecka, uwzględniających rozwijanie aktywności i uczestnictwa dziecka w życiu społecznym oraz eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego funkcjonowanie.

2/ Zajęć rewalidacyjno- wychowawczych .

Zajęcia te organizuje się dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, posiadających orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Celem zajęć jest wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, rozwijanie zainteresowania otoczeniem oraz rozwijanie samodzielności w funkcjonowaniu w codziennym życiu, stosownie do ich możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Zajęcia obejmują w szczególności:

- naukę nawiązywania kontaktów w sposób odpowiedni do potrzeb i możliwości uczestnika zajęć,
- kształtowanie sposobu komunikowania się z otoczeniem na poziomie odpowiadającym indywidualnym możliwościom uczestnika zajęć,
- usprawnianie ruchowe i psychoruchowe w zakresie dużej i małej motoryki, wyrabianie orientacji w schemacie własnego ciała i orientacji przestrzennej,
- wdrażanie do osiągnięcia optymalnego poziomu samodzielności w podstawowych sferach życia,
- rozwijanie zainteresowania otoczeniem, wielozmysłowe poznawanie otoczenia, naukę rozumienia zachodzących w nim zjawisk, kształtowanie umiejętności funkcjonowania w otoczeniu,
- kształtowanie umiejętności współżycia w grupie,
- naukę celowego działania dostosowanego do wieku, możliwości i zainteresowań uczestnika zajęć oraz przejawianej przez niego aktywności.

3/Realizacji programu „ PRZYJACIELE ZIPPIEGO ”

To międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u dzieci.

Założenia:

Rozwijanie umiejętności psychospołecznych :

- kształtowanie prawidłowego rozumienia norm społecznych i zwyczajowych
- rozwijanie umiejętności nawiązywania relacji z rówieśnikami
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- obniżanie napięcia emocjonalnego i lęku
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji, ich regulowania

- rozwijanie umiejętności niwelowania niepożądanych zachowań

-budowanie poczucia kompetencji oraz własnej wartości

Cele prowadzonych zajęć:

Cele poszczególnych części

Część 1 : Uczucia

-doskonalenie u dzieci zdolności rozpoznawania uczuć i określanie strategii radzenia sobie z nimi.

Część 2: Komunikacja

-doskonalenie u dzieci zdolności komunikowania własnych uczuć.

Część 3: Nawiązywanie i zrywanie więzi

-doskonalenie u dzieci zdolności nawiązywania przyjaźni oraz radzenia sobie z odrzuceniem i samotnością.

Część 4: Rozwiązywanie konfliktów

-doskonalenie u dzieci zdolności rozwiązywania konfliktów.

Część 5: Przeżywanie zmiany i straty

-doskonalenie u dzieci zdolności radzenia sobie ze zmianą i stratą.

Część 6: Dajemy sobie radę-doskonalenie u dzieci umiejętności wykorzystywania rozmaitych strategii radzenia sobie w różnych sytuacjach.

4/ Realizacji cyklicznych zajęć Metodą Ruchu Rozwijającego

Metoda Ruchu Rozwijającego to jedna z metod wspomagających terapię dzieci z zaburzeniami rozwoju. Podstawą metody jest ruch i kontakt z dorosłym. Podstawowe założenia metody to rozwijanie przez ruch:

- świadomości własnego ciała i usprawniania ruchowego,

- świadomości przestrzeni i działania w niej,

- dzielenia przestrzeni z innymi ludźmi i nawiązywania z nimi bliskiego kontaktu oraz komunikacja,

Dzięki tej metodzie uczestnicy zajęć poznają swoje ciało, uczą się orientacji w przestrzeni, koordynacji ruchów. Ćwicząc z drugim człowiekiem uczą się współpracy, nawiązywania kontaktu, dzielenia radości z innymi (umiejętności społeczne). Dodatkowo dzieci nabierają zaufania do siebie i do opiekuna, budują poczucie sprawstwa (umiem to zrobić) i poczucie własnej wartości (jestem ważny/ważna). Poczucie bezpieczeństwa w kontakcie z partnerem zabawy wyzwala twórczą energię

Podstawa prawna:

Podstawę prawną Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Gnieźnie stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (*Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.*).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (*Dz.U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586, 1672*).
- Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Gnieźnie.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (*Dz. U. z 1991 r. nr 120 poz. 526*).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej*(*Dz.U z 2017r. poz. 356*)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. *w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (*Dz. U. z 2017 r. poz. 1591*).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. *w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim*(*Dz.U. 2013 r.poz.529*).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. *w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci* (*Dz.u.2017r. poz.1635*).